

## Uttalande av John Dor, guvernören från delstaten Unity, i Sudan (maj 2001)

Jag har kommit till Sverige, inbjuden av Lundin Oil för att närvara vid en presskonferens för att berätta om mitt folks intryck och åsikter om betydelsen av oljebolag i vårt område.

Efter att inbjudan beviljats såg jag till att anlända utrustad med fakta och information angående de aktuella frågorna. Jag gjorde därför en grundlig informations-inhämtning i delstaten Unity och utanför. Jag satte mig i min bil och besökte alla provinser i delstaten Unity. Mitt första stopp var i provinsen Leer där jag använde den berömda vägen mellan Rubkona-Koch-Leer som ni alla känner till. Jag begav mig sedan av till Mayom, Rubkona och Pariang provinserna. Jag ville även besöka byarna Niemne och Chotyiel men tyvärr gick det inte på grund av tids- och säkerhetsskäl.

Jag har haft enskilda möten och samtal i grupp med olika klanledare, officiella personer, politiker och officerare för de olika miliserna. Diskussionerna har stäckt sig från missväxt och interna förflyttningar till oljebolagens aktiviteter och deras betydelse för samhället. Några upplysta intellektuella reste frågan angående den påstådda fördrivningen av människor som de hör om i internationell press. Jag noterade att alla delade samma uppfattning och jag har kommit hit för att såsom ögonvittne berätta för er om den allmänna uppfattningen i delstaten Unity.

Innan jag går vidare i min presentation vill jag påminna ärade publik om att de påstådda anklagelserna (fördrivning, användandet av oljeintäkterna för att ge ytterligare energi åt inbördeskriget, mänskliga rättigheter och miljöfrågor) är mycket kontroversiella. Rapporter har skrivits av olika organisationer för mänskliga rättigheter, enskilda organisationer och oppositionella baserade på hörsägen och inte pålitliga källor. Många har okritiskt tagit emot informationen utan att ha granskat källorna. Syftet har varit att sprida desinformation. Konsekvensen har varit att vi har förlorat sanningen under denna process. Den enda möjligheten att kunna se sanningen är besöka området.

För att återgå till min presentation är mitt första intryck att infrastrukturen utvecklas snabbt. Jag är guvernör och sista gången jag besökte området var för ett tag sedan. Denna gång blev jag överraskad över de framsteg som delstaten har genomgått. Nya allvädersvägar går nu genom delstaten – nord, syd och västerut. Dessa vägar har förkortat långa avstånd vilket man tidigare inte kunde drömma om.

Vägen mellan Rubkona och Leer den nyaste och mest trafikerade av alla, byggdes av Lundin Oil. Denna väg har återfört livet till den södra delen av delstaten som tidigare var nästan helt avskuren. Nya byar, nya skolor och daghem finns nu utmed vägen. Gamla har fått nytt liv. Idag finns cirka 2000 – 3000 personer i byn Kuach som ligger nära IPCs (Lundins) borrhälsplats. Jag erkänner gärna att etableringen av nya byar utmed vägen mellan Rubkona och Leer inte har haft någon motsvarighet i andra områden. Men det paradoxala är att många rapporter fokuserade på fördrivning just i detta område.

Detta område har aldrig utsatts för fördrivning, istället har människor flyttat in från andra delar av delstaten. Anledningarna är uppenbara. De lokala miliserna kontrollerar större delen av vägen och ger psykologiskt och faktiskt skydd för människorna (SSIM under James Liah and Peter Pahr). Dessa två kommandörer är idag i Khartoum för att förhandla fram fler fredsarrangemang med armen som även finns i området. Fortfarande förekommer det tillfällen då SPLA under ledning av Peter Gadet, gör attacker på SSIM. Med fruktan för Peter Gadet tar många sin tillflykt in till Bentiu eller Rubkona under tillfälliga perioder. Så snart som det lugnar ner sig flyttar de tillbaka till sina byar.

Nuerna lever ett ”semi-nomadic” liv. Under den torra säsongen lämnar de sina bosättningar för att ta sin boskap till betesmarker som kalla ”Toch”. De kommer hem under regnperioden för att så och bruka sin jord. Det är generellt mycket svårt för regeringstrupper att förflytta sig utanför sina områden i städerna eller de militära sk ”checkpoints”.

Vägen har redan bidragit med många fördelar för lokalbefolkningen. Innan vägen sträckte sig ner till Leer, kostade en säck Sorghum, en av huvudgrödorna i Sudan, \$90 i Leer. Idag har priset halverats. Enskilda organisationer och hjälparbetare kan nu röra sig fritt från stad till by utan problem. Jag mötte sjukvårdare i Leer, Mayom och Pariang under min senaste resa. En busslinje finns idag mellan Rubkona och Leer och det finns handelsresandens bilar fullastade med mat och andra varor som förflyttar sig till olika platser.

Lundin Oil i samarbete med den sudanesiska staten har utarbetat ett utförligt program för renovering av skolor, vattenbrunnar, sjukhus och el-stationer i södra provinsen. Vi måste erkänna att Lundin Oil gör detta utan att ha exporterat ett enda fat olja.

Jag upptäckte att de västerländska oljebolagen, Lundin och Talisman, är mycket populära i området, inte bara för deras olika stödåtgärder som erbjuds lokalbefolkningen utan för deras integritet, öppenhet och vilja att göra mer. Många lokala grupper identifierar sig själva med dessa bolag och uttrycker sitt stora stöd för dem. Förutom vägar, broar, landningsbanor, vattenbrunnar och hälsokliniker som de har byggt har dessa bolag även uppmuntrat lokalbefolkningen till vidareutbildning. Flera av bolagens budgeterade projekt skall motverka fattigdomen.

Människorna jag träffade undrade vad som skulle hända om Lundin Oil skulle dra sig ur ut. Vem skulle ersätta Lundin Oil – kineserna eller malayerna. Denna kampanj mot oljebolagen i södra Sudan kan sluta med att skada just de människor som alla anser representerar ett moraliskt ansvar.

Konflikten i Sudan är tre-dimensionell – det finns den politiska aspekten, den kulturella aspekten och utvecklingskomponenterna. De olika aktörerna i konflikten är dock eniga om att den nuvarande situationen i Sudan är ett resultat av fattigdom, underutveckling och ekonomiskt och socialt utslagna människor i södra Sudan och andra områden i landet.

Lösningen till konflikten ligger i att enas om en strategi att förhindra fattigdom och skapa förutsättningar för soci-ekonomisk utveckling av de försummade områdena. Något som både Lundin Oil och Talisman är beredda att göra.

Men olyckligtvis har några organisationer för mänskliga rättigheter, enskilda organisationer och oppositionen uppmanat oljebolagen att dra sig ur utan att ha någon ersättning på plats för att de tror att intäkterna från oljan ger ytterligare energi till kriget. Denna olja ligger nu vid Port Sudan och om de västerländska oljebolagen lämnar kommer situationen förvärras snarare än förbättras. Oljebolag utan några moraliska förpliktelser gentemot mänskliga rättigheter kommer att ta deras plats och det goda arbete som lokalbefolkningen idag åtnjuter kan försvinna över natt.

Överenskommelsen ifrån Addis Ababa 1972 misslyckades därför att man inte lyckades identifiera de verkliga orsakerna till konflikterna i söder – fattigdom, underutveckling och uteslutandet av ekonomiskt stöd till södra Sudan. Den sudanesiska staten gav inte tillräckligt finansiellt stöd därför att den inte hade tillräckliga medel. Inga multinationella bolag fanns då som kunde utvinna de naturliga resurserna i söder för att påbörja utvecklingen. Nu, trots kriget, finns förutsättningar att utvecklingen i södra Sudan kan gå snabbare än i norr om exploatering och utbyggnad av oljefälten får fortsätta utan störningar.

Självklart är alla i Khartoum glada för utvecklingen av olja. Men statens prioritering är inte att använda oljeintäkterna för upprustning. Kostnaderna för utbyggnaden och utvecklingen av produktionsanläggningar för olja, särskilt den 1 610 km långa pipelinen från Unity till Port Sudan, Khartoums raffinaderi samt kostnaden för \$670 miljoner och andra ackumulerade kostnader är först och främst prioriterade.

Skulden är \$20 miljarder vilket inkluderar vägar, el-stationer som konstruerats via lån. Staten är även förpliktad att förhindra fattigdom genom att förbättra de sociala institutionerna och höja lönerna för de statligt anställda (i år har löneökningen varit 15%). Alla dessa förpliktelser gör det svårt för staten att fokusera på någon form av upprustning. Vidare finns det förslag att låta en internationell kommission utarbeta en plan för hur pengarna från oljan skall fördelas.

Sammanfattningsvis skulle jag vilja säga att alla människor i delstaten Unity och många människor i Sudan generellt som jag har haft möjlighet att prata med föredrar att oljebolagen fortsätter att arbeta på oljefälten. Även oppositionella grupper utanför och i Sudan har gett sitt stöd. Den frispråkiga oppositionen i form av advokat Ghazi Suleiman är en stark förespråkare av västerländska oljebolag i Sudan. Många människor hävdar att brist på utveckling i samband med djupa sociala och ekonomiska klyftor är en av huvudorsakerna till inbördeskriget i Sudan. Hjälpen till lokalbefolkningen kommer att lägga grunden till den sociala och ekonomiska infrastrukturen för fred i Sudan.

Freden kommer inte till Sudan för att Lundin Oil tvingas lämna utan freden kan bli möjlig om Lundin Oil får fortsätta att utveckla sitt program för hälsa, utbildning, vidareutbildning och grundläggande social infrastruktur för människorna i området. Under tiden kombinerar vi våra ansträngningar att påverka staten att verka för fred genom att öka pressen på de stridande parterna genom IGAD fredsinitiativ eller andra internationella forum.